

PL ISSN 0029-8514

POLSKA AKADEMIA NAUK • INSTYTUT HISTORII

ODRODZENIE I REFORMACJA W POLSCE

TOM XL

Semper

www.rcin.org.pl

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

**ODRODZENIE I REFORMACJA
W POLSCE**

TOM XL

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
WARSZAWA 1996

KOMITET REDAKCYJNY

Juliusz DOMAŃSKI (Warszawa), Czesław HERNAS (Wrocław),
Adam MANIKOWSKI (Warszawa), Piotr SALWA (Warszawa),
Lech SZCZUCKI (Warszawa) — zastępca redaktora,
Janusz TAZBIR (Warszawa) — redaktor, Andrzej WYCZAŃSKI (Warszawa)

© Copyright by Polska Akademia Nauk — Instytut Historii
and Wydawnictwo Naukowe *Semper*, Warszawa 1996

© All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced,
stored in a retrieval system, or transmitted,
in any form of by any means
without the prior permission of the publishers,
Instytut Historii PAN and Wydawnictwo Naukowe *Semper*

© Wszelkie prawa zastrzeżone.

Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej publikacji
w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia
Instytutu Historii PAN i Wydawnictwa Naukowego *Semper*

PL ISSN 0029–8514

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

Redakcja i księgarnia firmowa:

00–321 Warszawa, ul. Bednarska 20A

tel. (48) (2) 635 49 73, fax: (48) (2) 664 88 20

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

<i>Janusz Tazbir</i> (Warszawa), Filip Melanchton w pamięci Polaków	5
<i>Tomasz Kempa</i> (Toruń), Konstanty Wasyl Ostrogski wobec katolicyzmu i wyznań protestanckich	17
<i>Stefan Kiedroń</i> (Wrocław), Jan Makowski (1588–1644). Polski teolog we fryzyjskim Franekerze	37
<i>Bogumiła Kosmanowa</i> (Poznań), Sprawa wileńskiego kościoła św. Michała (wizja J. I. Kraszewskiego a rzeczywistość historyczna)	53
<i>Waldemar Kowalski</i> (Kielce), Z dziejów staropolskiej pobożności (szydlowiecka fara i jej okolice w XVI–XVII w.)	69
<i>Joanna Partyka</i> (Warszawa), <i>Skład abo skarbiec</i> ... Jakuba Kazimierza Haura jako źródło do badań nad społeczeństwem staropolskim	81

MATERIAŁY

<i>Marian Wolski</i> (Kraków), „Pan Andrzej Trzeciecki umarł przecie”	93
<i>Jolanta Dworzaczkowa</i> (Poznań), Materiały do dziejów zboru w Żychlinie	97
<i>Andrzej Litwornia</i> (Udine), Zapomniany staropolski przekład Toletusa	99
<i>Wacław Urban</i> (Kielce–Kraków), Katolickie świadectwo o arianach w Rakowie w 1662 r.	107

RECENZJE

Bibliografia Generale della Lingua e della Letteratura Italiana (<i>Irena Bednarz</i>)	111
Polnische Drucke und Polonica 1501–1700. Katalog der Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel (<i>Marceli Kosman</i>)	112
P. P. Vergerio młodszy, Historia o papieżu Janie [...], który był Gilberta biała głowa z Anglij [...] (<i>Andrzej Litwornia</i>)	115
A. Fontán, J. Axer, I. Velázquez, J. Mańkowski, Espanoles y polacos en la Corte de Carlos V. Cartas del embejador Juan Dantisco (<i>Janusz Tazbir</i>)	118
I. Palaeologus, Disputatio scholastica (<i>Mikołaj Szymański</i>)	119
Acta Nuntiaturae Poloniae, t. 1 (<i>Józef Długosz</i>)	123

Manuale di letteratura italiana (<i>Piotr Salwa</i>)	124
Z badań nad dawną książką. Studia ofiarowane profesor Alodii Kaweckiej–Gryczowej (<i>Barbara Bieńkowska</i>)	127
J. Domański, Tekst jako uobecnienie. Szkic z dziejów myśli o piśmie i książce (<i>Jan Potkański</i>)	128
C. Asso, La teologia e la grammatica. La controversia tra Erasmo ed Edward Lee (<i>Juliusz Domański</i>)	131
R. Darowski, Filozofia w szkołach jezuickich w Polsce w XVI wieku (<i>Adam Aduszkiewicz</i>)	137
The expulsion of the Jews 1492 and after (<i>Jadwiga Muszyńska</i>)	138
G. Rill, Fürst und Hof in Österreich. Von den habsburgischen Teilungsverträgen bis zur Schlacht von Mohacs, t. 1 (<i>Krzysztof Baczkowski</i>)	141
S. Charton–Clech, Chancellerie et culture au XVI ^e siècle (les notaires et secretaires du roi de 1515 a 1547) (<i>Andrzej Wyczański</i>)	143
J. Pirożyński, Z dziejów obiegu informacji w Europie XVI wieku. Nowiny z Polski w kolekcji Jakuba Wicka... (<i>Andrzej Wyczański</i>)	145
I. W. Sawierczanka, Symon Budny — gumanist i reformatar (<i>Marceli Kosman</i>)	146
M. Bogucka, Anna Jagiellonka (<i>Ewa Dubas–Urwanowicz</i>)	148
C. R. Coats, Subverting the System: D’Aubigné and Calvinism (<i>Teresa Bela</i>)	150
Überlieferung und Kritik: zwanzig Jahre Barockforschung in der Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel (<i>Marceli Kosman</i>)	153
U. Gumula, Literatura polska na Śląsku w XVII wieku. Piotr Wachenius, Jan Malina, Maciej Gutthäter–Dobrcki (<i>Dariusz Rott</i>)	156
W. Weber, Prudentia gubernatoria. Studien zur Herrschaftslehre in der deutschen politischen Wissenschaft des 17. Jahrhunderts (<i>Marceli Kosman</i>)	157
P. C. Hartmann, Der Jesuitenstaat in Südamerika 1609–1768 (<i>Jacek Wijaczka</i>)	159

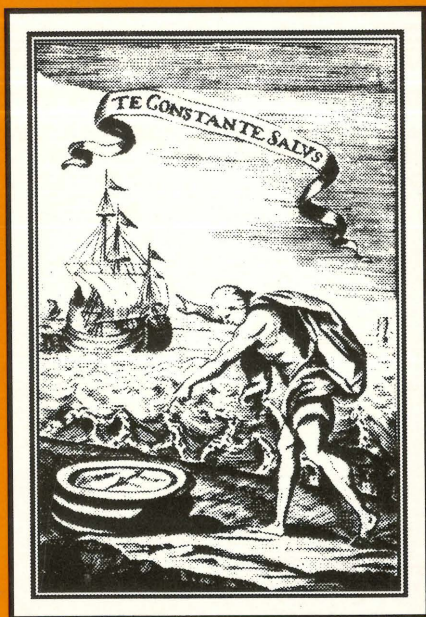
WSPOMNIENIA POŚMIERTNE

Henryk Barycz (1901–1994) (<i>Lech Szczucki</i>)	161
Leszek Hajdukiewicz (1924–1995) (<i>Wiesław Bieńkowski</i>)	166

INDEKSY DO TOMÓW XXVI–XXXV

Indeks osób	171
Indeks geograficzny	272

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, tel. 635 49 73